

Areal- og naturregnskap for Innlandet

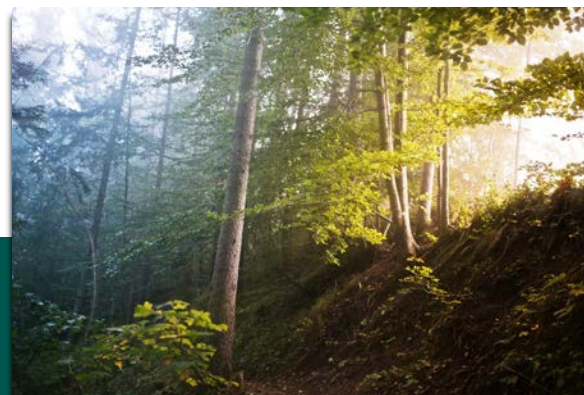
Fritidsboligkonferansen den 17.4.2024
Lillehammer

Inger Stensgaard Sørensen, prosjektleder
Regional utvikling og analyse - Samfunnsutvikling,
Innlandet fylkeskommune

Julie Kollstrøm Nguyen, prosjektmedlem
Klima, miljø og naturmangfold- Samfunnsutvikling
Innlandet fylkeskommune

01

Hvorfor?

02

Hva?

03

Hva nå?

04

Spørsmål

Innlandet
fylkeskommune

Hvorfor?

Bestilling fra fylkestinget

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Tiltak i regionale planer

Men hvorfor?

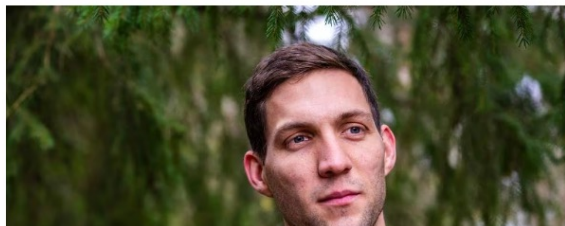
Tydeliggjør bruken og verdien av arealer:

- Hva slags arealer har vi?
- Hva bruker vi arealene til?
- Hva har vi tenkt å bruke arealene til?
- Vårt samlede arealforbruk

**Norge i rødt,
hvitt og grått**

Naturen setter rammen for menneskelig utvikling

Mennesker har bygget ned naturen i mer enn 5000 år. Nå er det på tide at naturen får sette rammene.

Andreas Bjelland Eriksen
Klima- og miljøminister (Ap)

Publisert 15. jan. kl. 14:45

**Oppsyns-
mannen**

**Hyttefeltet vokste
med 53 fotballbaner**

Vi forbruker areal

- Største driveren for tap av biologisk mangfold
- Tap av kulturminner og landskaper
- Forurensning og avskoging
- Øker risikoen for naturfare
- Tap av lagringspotensiale for klimagasser
- Det er ofte naturverdiene som taper, selv i vernede områder
- Matproduksjon og beredskap

Nødvendig for å nå målene våre

Naturmålene (verne 30%, restaurere 30%)

Klimamålene (55 % reduksjon til 2030)

Et robust samfunn (klimatilpasning og beredskap)

Gode samfunn

BÆREKRAFT

Bærekraftig arealforvaltning

Behov for helhetlig arealplanlegging?

Politisk og administrativt handlingsrom

Mer kunnskap

Arealnøytralitet og restaurering av natur

Areal- og naturregnskap for Innlandet

Velkommen til nettsidene for areal- og naturregnskapet for Innlandet.

Areal- og naturregnskapet består av fire deler:

- **Del 1: Kartfortelling.** Her beskriver vi vesentlig funn fra areal- og naturregnskapet. Det er også her vi forklarer bakgrunnen for areal- og naturregnskapet, og hvordan det kan bli et viktig verktøy for bærekraftig arealforvaltning.
- **Del 2: Tallbasert fremstilling.** Her finner du oppsummerte tall for nåværende og planlagt arealbruk innen ulike arealformål. Rapporten har tall for Innlandet fylke og alle fylkets kommuner.
- **Del 3: Kartframstilling.** Her kan du se geografisk fordeling av analyseresultatene på kommunenivå.
- **Del 4: Konfliktkart.** Her ser du på et kart hvor det er konflikt mellom planlagt utbygging og ulike temaer, f.eks. aktsomhetsområder for flom, villrein, myr, mv.

Del 1-4 er fordelt på to nettsider, *verktøykassa* og *kartfortellingen*:

Hva vi bruker i dag - og planlegger å bruke?

Arealer båndlagt til **boliger** i Innlandet

138 138 dekar i alt (100%)

A photograph of a reindeer with large, reddish-brown antlers grazing in a snowy field. The reindeer is facing right, with its head down, eating from a pile of brown feed scattered on the snow. The background is a vast, flat, snow-covered landscape under a bright sky.

Villreinsens
beiteområder

25 000 dekar

A landscape photograph showing a bog with a pond. The foreground is dominated by tall, golden-brown grasses and reeds. In the middle ground, a calm pond reflects the sky and the surrounding trees. Several young pine trees are scattered throughout the bog, some standing in the water. The background consists of a dense forest of taller pine trees under a blue sky with light clouds.

Myr

12 000 dekar

A photograph of a river landscape at sunset. The sun is low on the horizon, casting a golden glow over the water and the sky. The river is calm, reflecting the light. In the foreground, there are some reeds and a log floating in the water. The background is filled with trees, some of which are bare, suggesting a late autumn or winter setting. A semi-transparent blue box is overlaid on the right side of the image, containing text.

Flom - aktsomhet
10 000 dekar

A close-up photograph of a wheat field. The wheat stalks are golden-brown and have long, thin awns. The background shows a vast field of similar wheat stretching towards a blue sky with scattered white clouds. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

Fulldyrket jord
1000 dekar

Skredfaresone
300 dekar

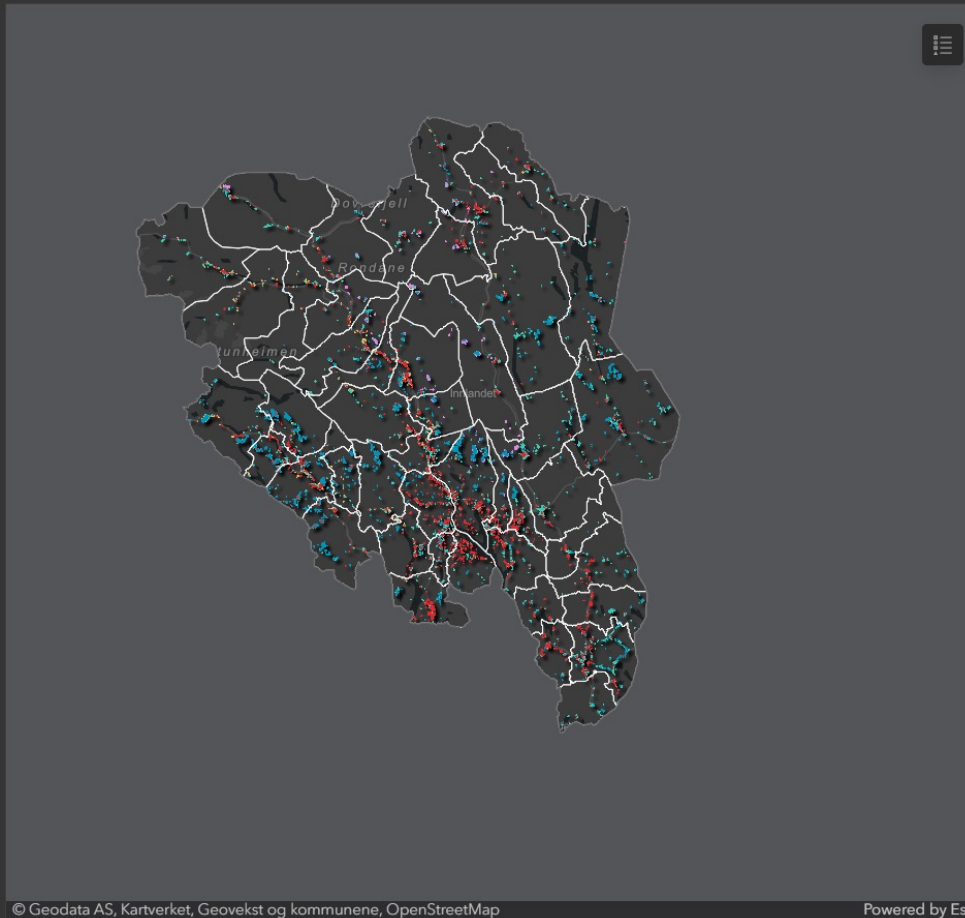
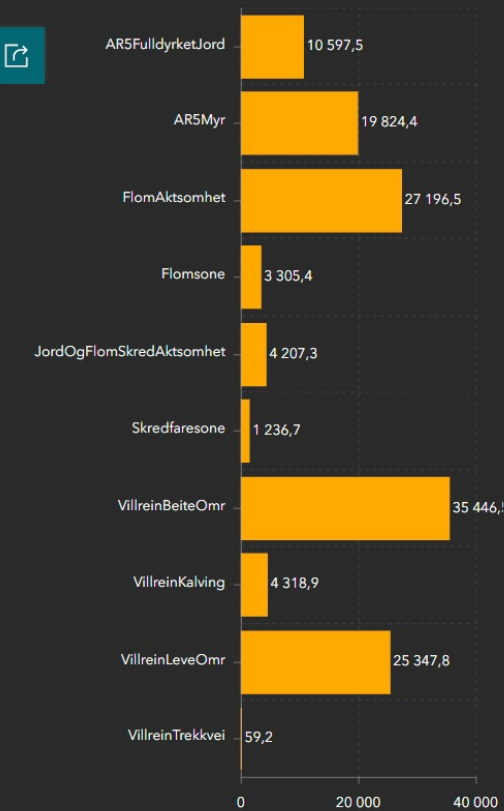
Overlapp mellom planreserve og andre hensyn

-et utvalg tema innen natur og naturfare

Velg kommune

Hele fylket

Konfliktareal som planreserve berører (dekar)

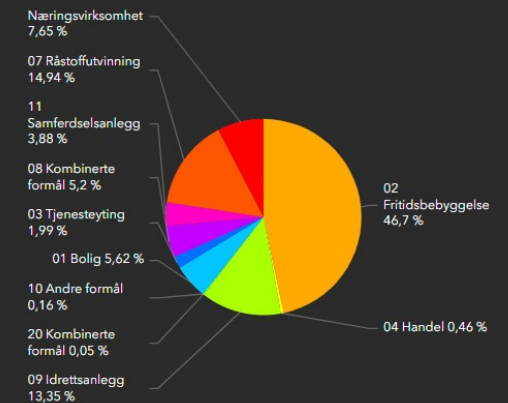

Planreserve konfliktlag

KonfliktType

- Fulldyrket jord (AR5)
- Myr (AR5)
- Flom, aktsomhetsområde
- Flomsone
- Jord og flomskred, Aktsomhet
- Skredfaresone
- Villrein, beiteområde
- Villrein, kalving
- Villrein, leveområde

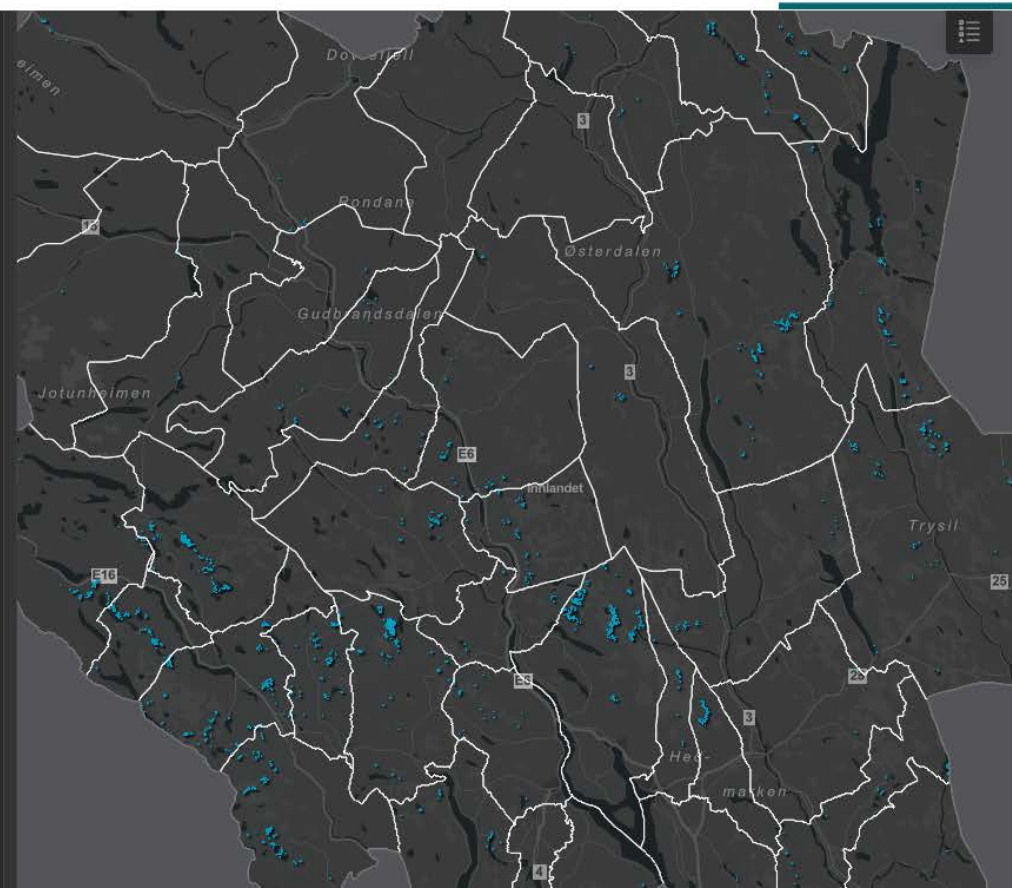
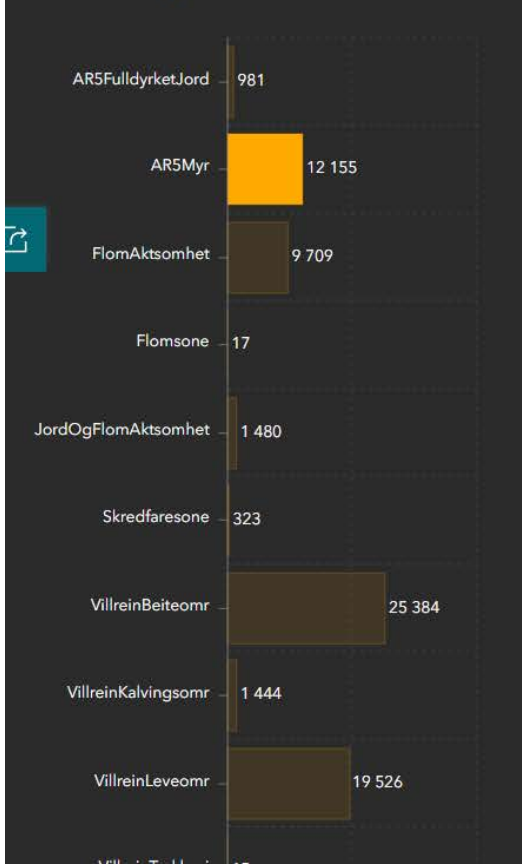
Arealformålsgrupper

Powered by Esri

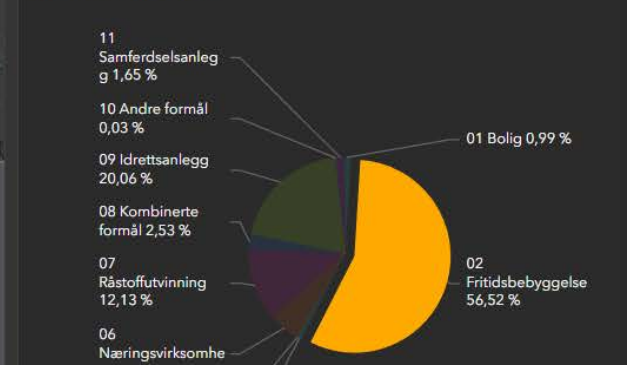
Kommikart som planreservert berører (dekar)

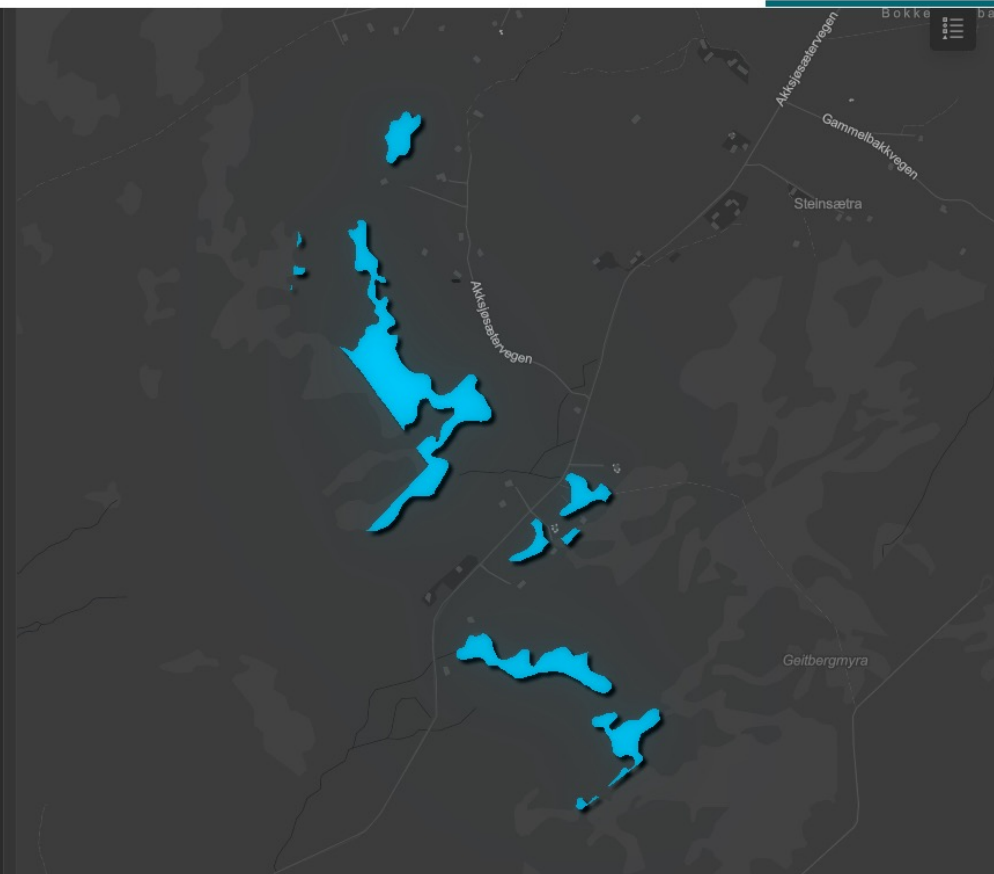
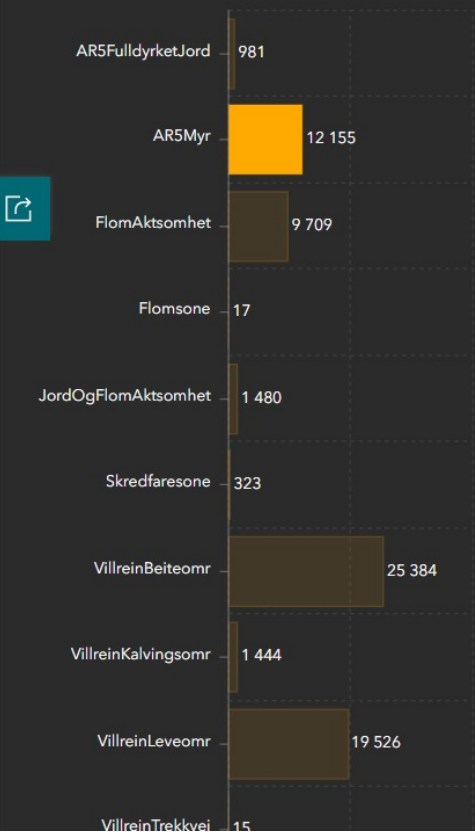
Planreservert kommikart rett

Arealformålgrupper

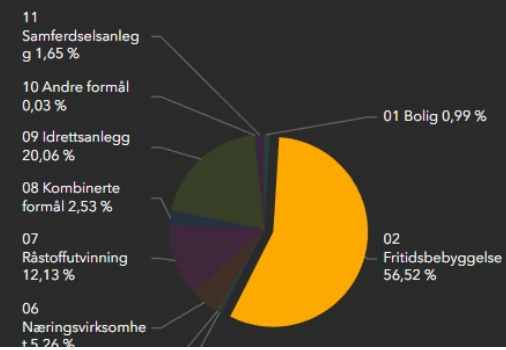
Konfliktareal som planreserve berører (dekar)

Planreserve konfliktlag rettet

- Fulldyrket jord (AR5)
- Myr (AR5)
- Flom, aktsomhetsområde
- Flomsone
- Jord og flomskred, aktsomhet
- Skredfaresone
- Villrein, beiteområde
- Villrein, kalving
- Villrein, leveområde

Arealformålsgupper

An aerial photograph showing a dense forest of green trees. A road runs horizontally across the middle of the image, and a river flows through the lower-left corner. The road and surrounding areas show signs of damage, with many trees uprooted and debris scattered. A semi-transparent white box is overlaid on the center of the image, containing text.

Vurdering av eksisterende planer

8 000 reguleringsplaner

Halvparten er over 20 år gamle

Ny kunnskap

Nasjonale forventninger

Vegen i Gausdal ble uframkommelig på grunn av ekstremværet "Hans". Kreditering: Marius Meland

Forside

Arealtyper

Jordbruksareal

Jordkvalitet

Skog

Bebyggd areal

Bebyggd (tabell)

Bebyggd (detaljert)

Arealplan oppsummert

Planlagt arealbruk

Planlagt og arealtyper

Arealkonflikter

Arealformål (samlet)

Kommune

Alle

Arealformålsgruppe

Alle

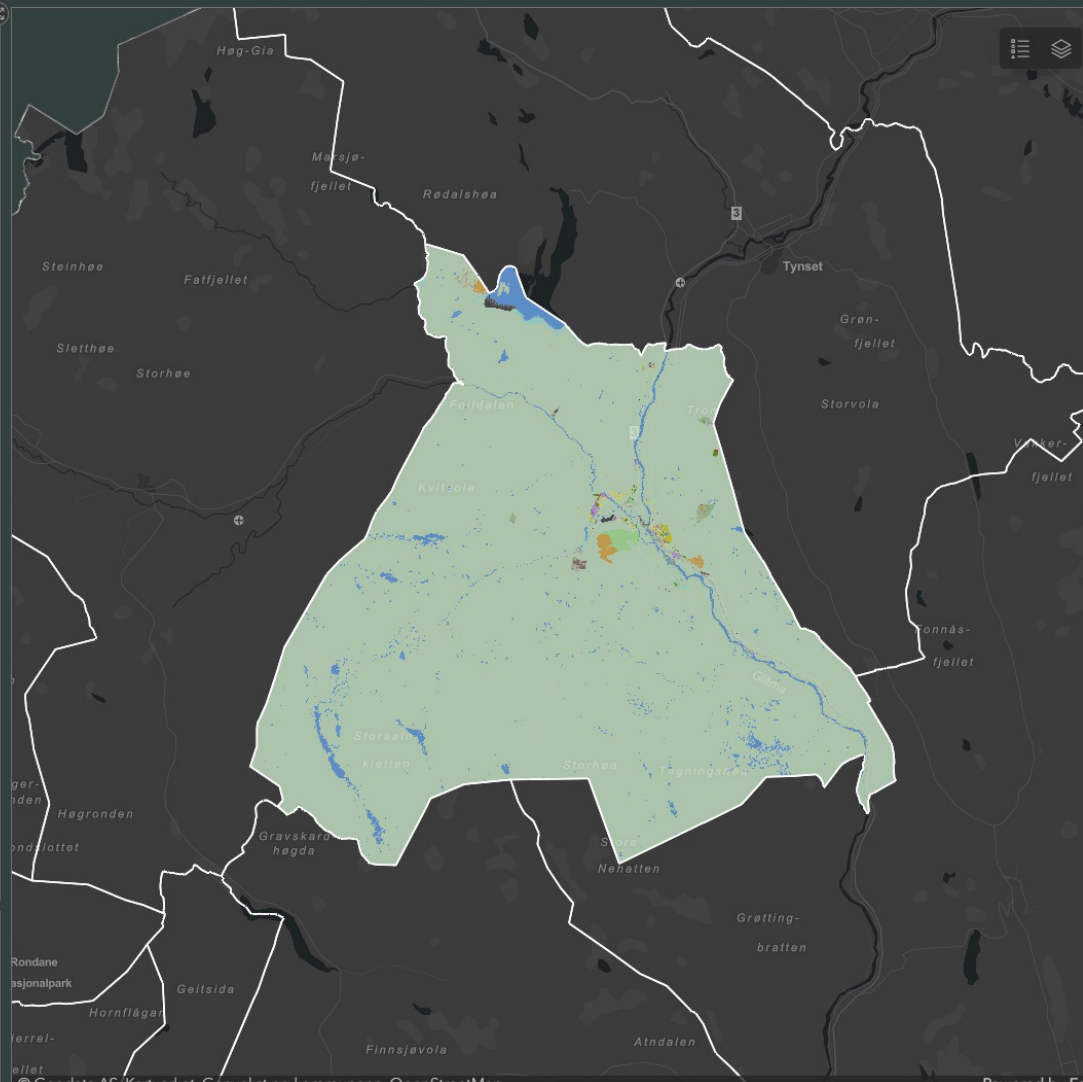
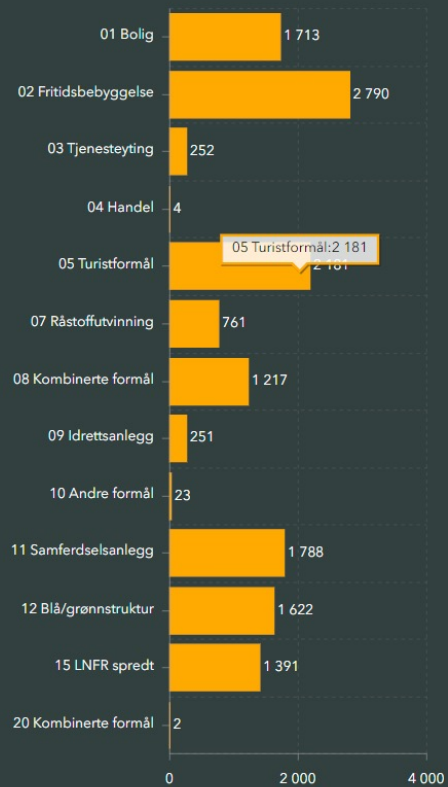
Vis kun planreserve:

Arealformålsgruppe	Alvdal	Åmot	Åsnes	Dovre	Eidskog	Elverum	Engerdal	Etnedal	Folldal	Gausdal	Gjøvik	Gran	Grue	Hamar	Kongsvinger
01 Bolig	1 713	1 740	2 251	688	1 523	7 122	592	424	687	1 973	13 227	5 132	1 948	8 130	6 371
02 Fritidsbebyggelse	2 790	5 365	1 209	5 185	520	2	9 004	6 746	2 955	4 910	3 562	3 541	2 434	2 587	1 012
Åpen fastmark	133	21	1	1 371	8		104	184	254	73	19	3	29	14	0
Bebyggd	108	2 075	36	205	157	1	1 186	1 611	206	2 151	635	652	334	520	71
Ferskvann	4	4	4	6	2		45	30	1	4	1	35	79	4	
Fulldyrka jord	4	1	3	317	1		27	12	41	11	20	0	6	0	
Innmarksbeite	1	6		93	3		10	13	15	47	141	0	14	17	2
Myr		75	21	114	2		336	218	18	106	219	399	114	118	48
Overflatedyrka jord	0	1		20			15	2		9	18		3		
Samferdsel	38	54	24	127	13		142	144	50	85	70	82	86	79	9
Skog	2 501	3 127	1 120	2 933	336	1	7 138	4 532	2 369	2 425	2 438	2 370	1 767	1 835	882
03 Tjenesteyting	252	1 528	606	214	178	1 125	619	50	185	368	1 389	706	453	1 461	987
04 Handel	4	52	73	27	163	263	134	57	20	38	78	63	37	39	33
05 Turistformål	2 181	456	137	118	28	135	1 825	135	111	219	436	101	73	28	256
06 Næringsvirksomhet	517	657	981	1 612	459	1 957	456	276	588	905	2 641	1 455	1 265	2 314	3 529
07 Råstoffutvinning	761	1 142	319	3 079	914	770	783	277	332	588	365	617	206	400	484
08 Kombinerte formål	1 217	953	161	46	219	482	34	358	136	412	1 721	377	325	746	993
09 Idrettsanlegg	251	3 368	864	138	148	703	1 692	219	492	784	654	1 067	179	566	1 923
10 Andre formål	23	590	40	14	72	1 094	252	151	2 057	46	646	151	17	952	237
11 Samferdselsanlegg	1 788	3 760	1 511	1 183	965	3 782	1 326	2 434	515	2 558	8 798	3 462	686	4 683	8 566
12 Blå/grønnstruktur	1 622	15 651	2 318	747	1 764	2 378	3 972	2 022	2 451	6 066	1 503	3 977	962	3 261	2 506
13 Forsvaret		232 933		4 034		21 357				5	20			17	
14 LNFR	904 114	1 022 141	991 365	1 334 710	594 510	1 165 027	1 895 259	425 502	1 228 201	1 125 660	572 966	636 795	820 996	308 580	855 383
15 LNFR spredt	1 391	97	45				7 875	5 239	20 308	14	3 965	1 866	4 546	2 339	66 088
16 Havner og småbåthavner	62	66	1		18		82	0		0	113	52	0	101	7
17 Sjø og vassdrag, flerbruk	23 695	46 974	37 009	13 837	38 180	22 026	270 958	15 486	18 759	47 372	42 474	96 090	2 488	12 748	86 000
18 Akvakultur		315					20					1		10	
19 Frimråde/grøntområde	253	2 206	1 208	400	503	611	1 001	274	274	344	16 236	1 517	367	1 600	1 436
Totalt	942 637	1 339 993	1 040 100	1 366 040	640 252	1 229 007	2 195 884	459 657	1 278 068	1 192 360	670 981	757 010	836 989	351 012	1 035 902

Bygg din egen tabell: Velg de kommunene og arealformålene du ønsker å sammenligne. Tips: Trykk på + for å se hvilke arealtyper som berøres.

Arealformål (hovedgrupper)

Areal, valgt kommune:

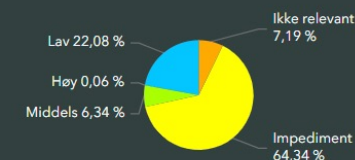
943 km²

Planreserve i utvalg:

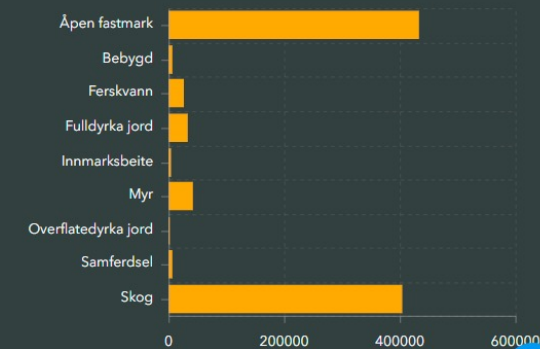
5,2 km²

Utslipp over 20 år dersom planreserve bygges ut:

155 404 tonn CO₂ (ekv.)

Arealtyper (fra arealressurskart)

Arealregnskap Innlandet 2024

Areal i dekar. Opptegning kan ta noe tid.

Kommune
Trysil

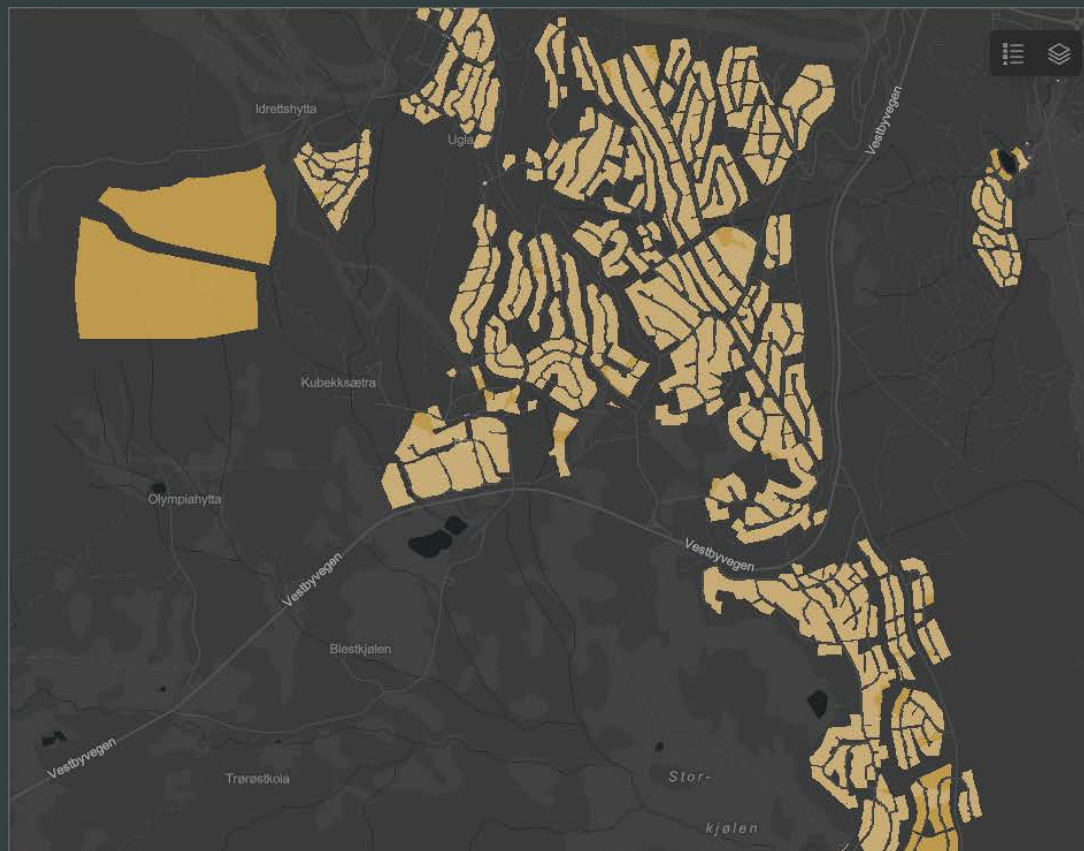
Visningsfilter:
Vis alt

Tidsfilter, planer
Av

Arealformål (hovedgrupper)

Ingen data

Areal, valgt kommune:

3 014 km²

Planreserve i utvalg:

12,8 km²

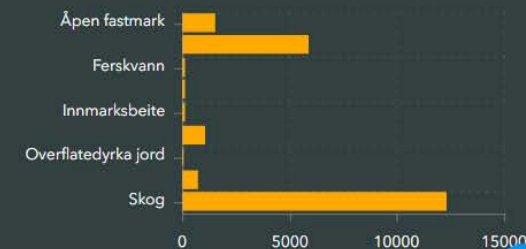
Utslipp over 20 år dersom planreserve bygges ut:

395 865 tonn CO₂ (ekv.)

Bonitet

Arealtyper (fra arealressurskart)

Naturregnskapet

- Arealregnskapet er grunnlaget for naturregnskapet
- Nasjonalt naturregnskap kommer i 2026
- Vi holder fokus på lokal forvaltningsrelevans
- 3,4% av Innlandet er naturtypekartlagt

Økosystemtjenester

Grunnleggende livsprosesser

(økosystemfunksjoner/ støttende tjenester)

- Fotosyntese
- Primærproduksjon
- Jord- og sedimentdannelse
- Næringsstoffkretsløp
- Vannkretsløp
- Evolusjonære prosesser og økologiske interaksjoner

Forsynende tjenester

- Mat
- Ferskvann
- Fiber
- Bioenergi
- Genetiske ressurser
- Biokjemikalier og medisinerressurser
- Pynte- og dekorasjonsressurser

Regulerende tjenester

- Luftkvalitetsregulering
- Klimaregulering
- Vannstrømsregulering
- Erosjonsbeskyttelse
- Naturskadebeskyttelse
- Vannrensning og avfallsbehandling (nedbryting av avgiftning)
- Sykdomsregulering
- Skadedyrregulering og biologisk kontroll
- Pollinering
- Vedlikehold av jordsmønn

Opplevelses- og kunnskapstjenester

(Kulturelle tjenester)

- Rekreasjon, friluftsliv og naturbasert reiseliv
- Velvære og estetiske verdier
- Stedsidentitet
- Andelig berikelse
- Religiøse verdier
- Inspirasjon og symbolske perspektiver
- Kunnskap og læring
- Naturarv

Verktøyet

Du finner det på:

<https://innlandetfylke.no/tjenester/plan-statistikk-og-folkehelse/statistikk-og-analyse/areal-og-naturregnskap/>

Kunnskapssiden om Innlandet

Spørsmål?

Innlandet
fylkeskommune

Kart og dashboard

Kartløsningen framstiller de analyserte arealplanene og visualiserer blant annet analysert planreserve. For et arealformål tegnes planreserve-arealet med en tydeligere farge enn det allerede nedbygde arealet.

Kategoriseringen av planreserve er gjort gjennom automatiske analyser, og vi tar gjerne tilbakemeldinger og innspill på hvordan dere synes dette fungerer.

Åpne kart-dashboard for din kommune

Kommunevåpenene er her sortert alfabetisk på kommunenavn.

Klikk på ønsket kommune. Da vil en ny fane åpnes i nettleseren og laste inn informasjonen for kommunen.

Vær oppmerksom på at datasettet som vises i kartet er ganske stort. Det vil derfor ta noe tid for all informasjonen lastes til dashboardet. Dette gjelder spesielt ved første gangs innlasting.

Forside

Arealtyper

Jordbruksareal

Jordkvalitet

Skog

JORD OG SKOG

Bebyggd areal

Bebyggd (tabell)

Bebyggd (detaljert)

AREALBRUK

Arealplan oppsummert

Planlagt arealbruk

Planlagt og arealtyper

Arealkonflikter

Arealformål (samlet)

PLANLAGT AREALBRUK

Kommune

Alle

Arealformål

Alle

Plankilde

Alle

Vis kun planreserve:

OFF

Arealformålsgruppe	Åpen fastmark	Bebyggd	Ferskvann	Fulldyrka jord	Innmarksbeite	Myr	Overflatedyrka jord	Samferdsel	Skog	Snøisbre	Totalt	
01 Bolig	2 322	88 864	60	4 965	885	206	92	7 353	28 179		132 927	
02 Fritidsbebyggelse	14 923	51 124	482	746	818	11 189	105	5 356	139 985		224 729	
03 Tjenesteyting	1 575	13 217	82	1 169	152	151	18	1 612	5 671	34	23 680	
04 Handel	321	1 890	3	102	25	34	3	232	911		3 519	
05 Turistformål	1 552	4 221	598	958	281	454	69	976	9 757		18 867	
06 Næringsvirksomhet	3 077	21 282	173	1 785	196	1 175	7	2 442	22 126		52 263	
07 Råstoffutvinning	4 219	7 720	1 496	263	68	2 578	5	352	11 586		28 286	
08 Kombinerte formål	1 984	10 906	140	1 698	244	593	51	1 281	11 878		28 776	
09 Idrettsanlegg	23 020	2 259	1 399	2 071	557	5 234	41	1 270	39 357		75 207	
10 Andre formål	3 240	4 712	275	271	94	1 041	2	923	10 622	0	21 181	
11 Samferdselsanlegg	14 987	9 341	723	4 874	865	989	49	75 931	28 888		136 647	
12 Blå/grønnstruktur	28 370	4 658	1 571	1 310	663	20 266	44	2 021	123 681	310	182 895	
13 Forsvaret	20 244	445	2 153	1 306	387	46 365	205	3 904	197 940		272 949	
14 LNFR	16 521 007	206 883	210 562	1 842 212	299 186	4 360 522	26 913	299 012	23 973 358	293 568	48 033 225	
15 LNFR spredt	6 927	25 136	1 084	34 959	5 888	10 212	621	8 386	156 160		249 373	
16 Havner og småbåthavner	56	30	974	0	4	17		55	93		1 230	
17 Sjø og vassdrag, flerbruk	11 866	314	2 503 735	495	394	7 950	12	407	21 837	73	2 547 083	
18 Akvakultur	36	9	1 856	2		183		4	405		2 495	
19 Friområde/grøntområde	7 115	5 725	970	1 255	576	11 018	73	1 713	35 305		63 749	
20 Kombinerte formål	118	1 559	12	46	19	11	2	353	141		2 261	
22 Infrastruktur	20	80	4	9	5	7		12	133		271	
Totalt	16 666 981	460 376	2 728 353	1 900 499	311 305	4 480 193		28 311	413 595	24 818 014	293 985	52 101 611

Denne og de to neste har stor overlapp. Stryke en av dem og bruke til noe annet?